

ת"פ (ראשון לציון) 44604-11-22 - מדינת ישראל נ' אלי חכמון

ת"פ (ראשון-לציון) 44604-11-22 - מדינת ישראל נ' אלי חכמון-שלוש ראשון-לציון

ת"פ (ראשון-לציון) 44604-11-22

מדינת ישראל

נגד

אלי חכמון

בית משפט השלום בראשון-לציון

[25.06.2024]

כבוד השופטת, סגנית הנשיא שירלי דקל נה

גזר-דין

הנאשם הורשע על פי הודאתו, במסגרת הסדר דיוני, בעבירות של גידול, ייצור הכנת סמים מסוכנים, לפי סעיף 6 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: "פקודת הסמים המסוכנים"), והחזקת כלים להכנת סם שלא לצריכה עצמית, לפי סעיף 10 רישא לפקודת הסמים המסוכנים. לפי עובדות כתב האישום, מספר חודשים עובר ליום 14.11.2022, בתאריך ובשעה שאינם ידועים במדויק למאשימה, רכש הנאשם כלים לשם גידול סמים מסוכנים כמפורט: 16 מנורות חימום, 3 מזגנים, 2 מאווררים ו-3 מאווררי אוויר. בהמשך לאותן הנסיבות, ביום 14.11.2022, גידל הנאשם בחדרים שונים בבית אותו שכר בראשון לציון (להלן: "הבית") 176 שתילים של סם מסוכן מסוג קאנבוס, במשקל כולל של 10.6 ק"ג. ההסדר הדיוני ותסקירי שירות המבחן בדיון שנערך ביום 14.02.2023 הודיעו הצדדים כי הגיעו להסדר לפיו הנאשם הודה והורשע בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום. בהתאם להסדר בין הצדדים, נשלח הנאשם לקבלת תסקיר מטעם שירות המבחן. לא גובשו הסכמות עונשיות והצדדים הודיעו כי ישובו לשוחח ביניהם לאחר קבלת התסקיר. במהלך הדיונים הוגשו שלושה תסקירים מטעם שירות המבחן, שתמציתם תפורט להלן - תסקיר מיום 7.10.2023 - צוין כי הנאשם בן 40, רווק. הנאשם סיים 12 שנות לימוד ללא תעודת בגרות. הנאשם תיאר התמודדות עם מורכבות רגשית, לתפיסתו, על רקע משבר נוכח גירושי הוריו. עוד תיאר כי מגיל צעיר מתמודד עם קשיי שינה, תחושת מועקה, מחשבות טורדניות וקשיי תפקוד.

הנאשם שירת שירות צבאי מלא ביחידה קרבית וממשיך בשירות מילואים גם כיום, ותיאר כי במהלך תקופת שירותו הצבאי נחשף לחוויות טראומטיות להן השלכות רגשיות על מצבו גם כיום.

על רקע האמור, בגיל 30, בהמלצת רופא משפחה, החל הנאשם טיפול תרופתי בנוגדי דיכאון, אותו הוא נוטל באופן קבוע ובהתאם למרשם רופא. הנאשם תיאר כי הטיפול התרופתי מסייע לו באופן חלקי, שכן מצבו הרגשי אינו יציב ואף לטיפול התרופתי היו השפעות שליליות על תפקודו.

לאורך חייו הועסק הנאשם בעבודות שונות בתחומים מגוונים. טרם מעצרו בתיק הנוכחי, במשך 5 שנים עבד הנאשם בתחום השיפוצים, לצד השקעה במטבעות דיגיטליים. מאז מעורבותו הנדונה, הנאשם מתגורר בבית אמו, ומזה כארבעה חודשים מועסק בתחום הייעוץ והטמעת תוכנה, זאת במקביל ללימודי תעודה בתחום בדיקת תוכנה אותם החל לאחרונה. טרם מעורבותו הנדונה, ניהל הנאשם קשר זוגי משך כשנה וחצי, אשר לדבריו הסתיים לאור אכזבתה של בת זוגו ממעורבותו בפלילים.

הנאשם תיאר כי בהיותו כבן 14, החל לצרוך אלכוהול בנסיבות חברתיות בכמויות מבוקרות וכך נוהג גם כיום. באשר לשימוש בסמים, מסר הנאשם כי טרם מעורבותו הנדונה לא התנסה בשימוש בסמים ורק בהיותו כבן 38, סמוך למועד ביצוע העבירות, החל לצרוך קאנביס, בתדירות משתנה ובכמויות משתנות, בניסיון למצוא מינון אשר יביא לשיפור מצבו הרגשי.

לדבריו הנאשם, מאז מעצרו בתיק הנוכחי, הוא נמנע משימוש בסמים. הנאשם תיאר כי ממשיך גם כיום להתמודד עם קשיים במישור הרגשי והנפשי, ונוכח האמור, הוצע לו לפנות לייעוץ פסיכיאטרי, והוא הביע נכונות ביחס לכך. עוד הוצע, כי לאור התנהלותו השולית של הנאשם וחומרתה, ישולב בטיפול קבוצתי המתקיים בשירות המבחן ומיועד למופנים שזוהי מעורבותם הראשונה בפלילים. הנאשם הביע נכונות להיעזר בטיפול מסוג זה, אולם ציין כי לאור מחויבותו ללימודים בקורס, יוכל להתפנות לטיפול הקבוצתי רק בחודש ינואר 2024.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם גדל ברקע משפחתי מורכב, וכי לאחר גירושי הוריו הוא גדל ללא מענה מתאים לצרכיו הרגשיים, ובהעדר דמויות הוריות מכוונות וקשובות לצרכיו התפתח לאדם המתמודד עם דימוי עצמי נמוך וחוסר ביטחון, וכן כי קיימת מורכבות במצבו הנפשי והיעדר כלים ומיומנויות להתמודדות מותאמת במצבי דחק. לצד זאת, ניכר כי לאורך חייו השקיע הנאשם מאמצים בשמירה על תפקוד מסויים במסגרות המקובלות והימנעות ממעורבות שולית, ונראה כי אינו מאופיין בדפוסים עבריינים מושרשים. ברקע להסתבכותו הנדונה של הנאשם, עומד רצונו במציאת מענה למצבו הנפשי והרגשי, וכיום הוא מגלה הבנה ביחס לחומרת מעשיו ומשמעותיהם.

אשר לגורמי הסיכון במצבו של הנאשם, ציין שירות המבחן את חומרת העבירות ומהותן, המורכבות במצבו הנפשי והרגשי, והערכה כי במצבים מסויימים הוא עלול לטשטש את חומרת מעשיו ולפנות לפתרונות בלתי מקדמים להתמודדות עם בעיותיו. כמו כן, העובדה כי הנאשם נעדר גורמי תמיכה משמעותיים, שיש בהם לכוון ולתמוך בו בעתות משבר או מצוקה.

כגורמי סיכוי לשיקום, ציין שירות מבחן כי זוהי מעורבותו הראשונה והיחידה של הנאשם עם החוק, התרשמותו כי הנאשם אינו מתאפיין בדפוסים עבריינים, מאמצי הנאשם לאורך חייו בשמירה על תפקוד חיובי ומיטיב ונכונותו לשתף פעולה כנדרש עם שירות המבחן.

שירות המבחן העריך כי ההליך המשפטי מהווה גורם מרתיע במצבו של הנאשם, אך עם זאת, מענה לצרכיו הרגשיים והנפשיים עשוי להפחית את הסיכון באופן משמעותי יותר.

לאור המתואר, ולאור נכונותו של הנאשם לעבור הערכה פסיכיאטרית ולהשתלב בהמשך בטיפול קבוצתי ייעודי במסגרת שירות המבחן, הומלץ על דחיית הדיון למשך שלושה חודשים.

תסקיר משלים מיום 11.01.2024 - שירות המבחן דיווח כי במהלך תקופת הדחייה, קיים פגישה עם הנאשם, במהלכה שיתף האחרון כי בחודש נובמבר 2023 נבדק על ידי פסיכיאטרית, שהמליצה לו על שינוי במינון התרופתי אותו הוא נוטל, אולם הוא חווה קושי ביחס לכך אל מול תופעות הלוואי והשפעותיהן השליליות על תפקודו. מעיון במסמך סיכום הבדיקה הפסיכיאטרית עלה כי הנאשם שיתף פעולה ומסר מידע רלוונטי אודות האירועים שחוה. להתרשמות הפסיכיאטרית, הנאשם אינו מגלה סימנים פסיכטיים או אפקטיביים מג'וריים, ולהערכתה הוא מתמודד עם הפרעת דיכאון מתמשכת (PDD). לפי המלצת הפסיכיאטרית, יש להמשיך את הטיפול התרופתי בנוגדי דכאון, פסיכותרפיה והמשך מעקב פסיכיאטרי מדי חודשיים.

בחודש דצמבר 2023 הגיע הנאשם למפגש היכרות טרם השתלבותו בטיפול הקבוצתי במסגרת שירות המבחן, במהלכו ניכר כי ביטא מצוקה רגשית וחווה הצפה, העלה תכנים טראומטיים מעברו והתקשה בוויסות רגשותיו והתמקדות במטרות הטיפוליות. בשל כך, התרשם שירות המבחן כי בעיתוי הנוכחי ולאור מצבו הרגשי של הנאשם, ועל אף נכונותו לשתף פעולה כנדרש, הוא יתקשה בהפקת תועלת מהטיפול. צוין כי לאחר הערכת צרכים טיפוליים מחודשת בעניינו של הנאשם, הוצע לו לבחון אופציות טיפוליות פרטניות הקיימות במסגרת קופת החולים בה הוא מטופל, לצד המשך מעקב פסיכיאטרי.

הנאשם הוזמן לשירות המבחן לבצע 4 בדיקות לאיתור שרידי סמים, הגיע לכלל הבדיקות, כאשר ב-2 בדיקות נמצאו שרידים מסוג אמפטמינים. הנאשם שלל שימוש בסמים ומסר כי צרך תרופה המיועדת לטיפול בקשיי קשב וריכוז אותה נוטל במרשם רפואי (הוצג אישור) בתדירות לא קבועה ובהתאם למועדי בחינותיו. לאור המתואר ולצורך בניית תכנית טיפולית בהתאם לצרכיו של הנאשם, המליץ שירות המבחן על דחיה נוספת בת שלושה חודשים, במהלכה יבוצע מעקב אחר השתלבות הנאשם בטיפול פרטני וביצוע בדיקות לאיתור שרידי סם.

תסקיר משלים מיום 8.4.2024 - צוין כי בחודש ינואר 2024 השתלב הנאשם בשיחות טיפוליות פרטניות אצל פסיכולוגית במסגרת קופת החולים, בתדירות של אחת לשבוע. הנאשם שיתף כי הוא מגיע לטיפול בעקביות ונעזר בתכנית הטיפולית על מנת לבחון את עצמו ואת דפוסיו באופן ביקורתי, מעמיק ומקדם. בשיחה עמו, ביטא הנאשם מוטיבציה ומוכנות להמשך הקשר הטיפולי שהחל, והשתלבות בהמשך בטיפול קבוצתי ייעודי במסגרת שירות המבחן. במהלך תקופת הדחייה מסר הנאשם 2 בדיקות שתן שהעידו על ניקיון משימוש בסמים.

כמו כן, התקבל מידע מהמטפלת הפרטית של הנאשם ממנו עלה כי הוא מתמיד בהגעתו, משתף פעולה עם הטיפול וניכר כי הוא בעל יכולות אינטלקטואליות ורגשיות, שומר על תפקוד חיובי ואינו מאופיין בדפוסים עבריינים. בנוסף התרשמה המטפלת כי הטיפול תורם לחיזוק ביטחונו האישי של הנאשם, לדימוי חיובי ובחינה ביקורתית של הדפוסים שהביאו להסתבכותו הנדונה. המטפלת הפרטית סברה כי ענישה בדרך של מאסר שירוצה בעבודות שירות עשויה לפגוע בתהליך הטיפולי ולעכב את הנאשם בהתפתחותו התעסוקתית.

שירות המבחן שב ושקל את גורמי הסיכון ואת גורמי הסיכון בעת הנוכחית. אשר לגורמי הסיכון, שירות המבחן שקל את חומרת העבירות ומהותן, התרשמותו כי מדובר בנאשם המתמודד עם מורכבות במצבו הרגשי וכי במצבי דחק הוא עלול להתקשות בבחינת דרכי התמודדות מקדמים ולפעול בחוסר שיקול דעת מספק.

בבחינת גורמי הסיכון לשיקום, הובא בחשבון כי הנאשם משתף פעולה כנדרש, קידם את השתלבותו בטיפול פרטני התואם את צרכיו, ומבטא מוטיבציה להמשיך בתכנית הטיפולית הפרטנית אותה החל. עוד צוין כי מאז העבירות נשוא כתב האישום לא נפתחו נגד הנאשם תיקים נוספים.

להתרשמות שירות המבחן, ההליך המשפטי מהווה גורם מרתיע במצבו של הנאשם, והשתלבותו בטיפול התואם את צרכיו, מהווה גורם מפחית סיכון באופן משמעותי יותר.

שירות המבחן המליץ לאמץ אפיק שיקומי-טיפולי בעניינו של הנאשם, על מנת לחזק את תפקודו החיובי ואת המוטיבציה שלו להמשיך קשר טיפולי, להעמידו בצו מבחן למשך שנה ולהטיל עליו צו של"צ בהיקף של 200 שעות. תמצית טיעוני הצדדים לעונש

ב"כ המאשימה התייחסה לנסיבות ביצוע העבירות ולערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מביצוע, טענה כי מתחם העונש ההולם את העבירות וחומרתן נע בין 10 ל-24 חודשי מאסר והפנתה לפסיקה, וכן טענה כי אין כל הלימה בין המלצת שירות המבחן לבין העונש ההולם והראוי.

ב"כ המאשימה סקרה את האמור בתסקירים שהוגשו בעניינו של הנאשם, ובין היתר, עמדה על כך שהנאשם רק החל בטיפול פסיכולוגי וטרם השתלב בטיפול בשירות המבחן, וחרף האמור, שירות המבחן המליץ על סיום ההליך בענישה מקלה ביותר.

ב"כ המאשימה טענה כי אין כל מקום לסטות ממתחם הענישה שנקבע בפסיקה בעבירות מהסוג דנן. משכך, ב"כ המאשימה עתרה למקם את עונשו של הנאשם ברף התחתון של מתחם הענישה ולגזור עליו עשרה חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה, קנס, פסילת רישיון נהיגה בפועל וכן פסילת רישיון נהיגה על תנאי.

ב"כ הנאשם טען כי הנאשם נעדר הרשעות בעברו, נעצר בתיק זה ביום 14.11.2022 ושחרר לאחר ארבעה ימי מעצר, שהיוו עבירו טראומה לא קלה, נמצא בטיפול פסיכיאטרי וכי מאז ביצוע העבירות נושא כתב האישום לא נפתחו נגדו תיקים נוספים. עוד טען, כי הנאשם שירת שירות צבאי מלא בצנחנים, שירת במילואים ובמשרד רוה"מ, בהמשך עבד מספר שנים באלביט, וכיום בעל הסמכה כבודק תוכנה. ב"כ הנאשם טען כי התסקירים שהוגשו בעניינו של הנאשם מתארים אדם המבטא הכרה בבעיותיו וכי התנהלותו במקרה דנן הייתה על רקע התדרדרות במצבו הרגשי והעדר שיקול דעת.

ב"כ הנאשם הדגיש כי הנאשם שיתף פעולה בשיחות פרטניות טיפוליות המתקיימות במסגרת פרטית, מסר בדיקות שתן ללא שרידי סם וטען כי השתתף עונש מוחשי בדמות מאסר בפועל או בדרך של עבודות שירות עלולים להביא לקריסת הנאשם ולרגרסיה קשה שתפגע אנושות בהליך השיקומי שלו. עוד טען כי הנאשם הבין את הפסול במעשיו, לקח אחריות מלאה עליהם, הביע חרטה, לא הפר את התנאים המגבילים ולא נפתחו נגדו תיקים נוספים. בסיום טיעוניו לעונש, עתר ב"כ הנאשם לאימוץ המלצות שירות המבחן והפנה לפסיקה.

הנאשם בדברו האחרון טרם גזר הדין אמר כי הוא מצר על מעשיו, שגרמו גם לפגיעה בחייו, בעצם חוויית המעצר, אובדן הזוגיות ואובדן עבודתו, וכי כיום, כשהוא בן 41, עליו להתחיל לבנות את חייו מחדש. דיון והכרעה

הנאשם הורשע בכך שגידל וייצר במעבדה שהקים בביתו 176 שתילים של סם מסוג קנאבוס במשקל כולל של 10.60 קילוגרם נטו וכן החזיק בכלים המשמשים להכנת הסם.

הערכים החברתיים המוגנים אשר נפגעו כתוצאה מביצוע העבירות הם בריאותו הפיזית והנפשית של הציבור מנזקי השימוש בסמים מסוכנים, לרבות ביצוע עבירות נלוות לשם מימון צריכת הסמים, בהיות העיסוק בסם מחולל פגיעה עיקרית.

על החומרה שבעבירות הסמים בהן הורשע הנאשם, ניתן ללמוד מהעונש המקסימלי שקבע המחוקק בצד כל אחת מעבירות אלו - עד 20 שנות מאסר.

עבירת גידול הסמים מנויה בסעיף 6 לפקודת הסמים המסוכנים, יחד עם ייצור והכנת סמים, כאשר הרציונל העומד מאחורי סעיף זה הוא מניעת הכנסת סם חדש למעגל הסמים.

על בית המשפט מוטלת החובה להחמיר בענישת מגדלי הסמים, על מנת לצקת תוכן לתכלית החקיקה, לגמול להם על מעשיהם, ולהרתיע את הציבור בכלל ואת הנאשמים בפרט מלבצע מעשים אלו.

בתי המשפט שבו והדגישו בפסיקותיהם את חשיבות המאבק בעבירות הסמים, כך לדוגמה ב-ע"פ 972/11 מדינת ישראל נ' יונה (4.7.2012):

"את נגע הסמים יש לעקור מן השורש. ייצור, הפצה, סחר וכמובן גם שימוש בסמים - כל אלו מסבים נזק עצום. הנזק נגרם לא רק למעגל הסגור של המעורבים הישירים בביצוע העבירות, אלא גם לחברה בכללותה [...] למאבק בנגע הסמים יש שותפים רבים [...] אף בית המשפט נוטל חלק חשוב במאבק, באמצעות הטלת עונש מרתיע על מי שהורשע בעבירות סמים [...] צו השעה הוא להחמיר בענישה בעבירות סמים [...]".

בחינת מידת הפגיעה בערכים החברתיים המוגנים בנסיבות המקרה מובילה למסקנה כי מדובר בפגיעה משמעותית ומוחשית, לנוכח רכישת הציוד הרב המתאים לשם הגידול, כמות השתילים וכמות הסם שנתפס.

אשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, יש להתחשב בתכנון שקדם לגידול הסמים המסוכנים. בענייננו, הנאשם הקים מעבדת סמים בדירה ששכר, למד את נושא גידול הסמים, השקיע בגידול הסם כסף ומשאבים לשם רכישת החומרים והאביזרים הנדרשים לצורך הצלחת הגידולים, לרבות מנורות חימום, מזגנים ומאווריר אוויר. עם זאת, יש לציין כי אין מדובר בצידוד יוצא דופן או מתוחכם במיוחד.

גידול הסמים דרש תכנון מוקדם מצדו של הנאשם, שהצטייד בצידוד ייעודי וכלים שונים, וגידולו הניבו בתקופה הרלוונטית לכתב האישום 176 שתילים, וכמות סמים במשקל כולל של 10.6 קילו נטו.

גידול הסמים בשני חדרים בדירה, הצידוד הייעודי בו השתמש הנאשם לשם גידול הסמים והכמות המשמעותית של הסמים שנתפסה בסופו של יום בדירה, מעידים כי לא היה מדובר במעידה חד פעמית, אלא בנאשם שהשקיע ידע, מחשבה וכספים רבים לשם כך.

עוד יש לתת את הדעת לכך כי אין מדובר בהחזקה/שימוש בסמים בכמות המיועדת לצריכה עצמית, אלא בכמות גדולה בעשרות מונים.

לא נפגמה יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה או את הפסול במעשיו וחלקו של הנאשם בביצוע העבירות הוא החלק העיקרי, שכן הוא פעל לבדו ולא היו שותפים למעשיו.

אין טענה כי הנאשם החל להפיץ את הסמים שגידל, כך שבפועל לא נגרם נזק מאחר שהסמים נתפסו על ידי המשטרה. עם זאת, על רקע כמות השתילים וכמות הסם שנתפסו, הנזק הפוטנציאלי לציבור שעלול היה להתרחש אלמלא נתפס הסם הוא רב.

בפסיקה נקבע כי בעבירות על פקודת הסמים המסוכנים, מקבלים שיקולי הענישה את הבכורה וגוברים על השיקולים האישיים של העבריין (ראו לדוגמה ע"פ 1274/16 עווד נ' מדינת ישראל (6.10.2016), ודברים אלו יפים גם לגבי העבירה של גידול סמים (ע"פ 6299/20 חן נ' מדינת ישראל (4.2.2021)).

בתי המשפט בערכאות שונות ציינו כי תופעת גידול הסמים במעבדות פרטיות היא בגדר "מכת מדינה", בשל נפיצותה, קלות ביצועה, הביטחון היחסי באי חשיפת העבירה המתבצעת בתחומי הבית ובשל פוטנציאל הנזק הגלום בה, והדגישו כי יש להילחם בה בחומרה (ראו לדוגמה ב-עפ"ג (מחוז-ת"א) 17796-10-14 מדינת ישראל נ' דדון (9.2.2015)).

בחינת מדיניות הענישה הנוהגת באשר לעבירות נושא כתב האישום מעלה כי במקרים דומים הוטלו על נאשמים עונשים במנעד ענישה רחב, בהתאם לנסיבות המקרה, ובשים לב, בין היתר, לכמות השתילים, משקלם, סוג הסמים, כמות הצידוד, מטרת הגידול, משך הזמן בו הופעלה המעבדה ונסיבותיו האישיות של הנאשם שעמד לדין. על דרך הכלל, העונש שהוטל על הנאשמים הוא עונש הכולל בחובו מאסר בפועל או בדרך של עבודות שירות, גם כאשר עברו הליך שיקום משמעותי.

ראו לדוגמה: רע"פ 7819/15 סלור נ' מדינת ישראל (22.6.2016); רע"פ 7166/23 אמסלם נ' מדינת ישראל (28.9.2023); רע"פ 6987/13 אברמוב נ' מדינת ישראל (21.10.2013); רע"פ 1787/15 עמר נ' מדינת ישראל (24.03.2015); רע"פ 2190/17 גלבר נ' מדינת ישראל (3.5.2018); רע"פ 2675/17 ארצי נ' מדינת ישראל (23.8.2017); עפ"ג (מחוזי-מרכז) 34928-01-20 הלוי נ' מדינת ישראל (8.6.2020); עפ"ג (מחוזי-מרכז) 37216-08-20 אומליאנצ'וק נ' מדינת ישראל (17.11.2020); עפ"ג (מחוזי-מרכז) 34325-01-23 ווטינוב נ' מדינת ישראל (26.2.2023) וכן ע"פ (מחוזי-נצ') 1370/05 שינגאמונג נ' מדינת ישראל (28.02.2006).

בנוסף, עיינתי בפסיקה אליה הפנה כל אחד מהצדדים לשם תמיכה בעתירתו לעונש, כפי שתפורט להלן. יוער כי אף אחד מהמקרים הנזכרים אינו זהה לחלוטין בכל רכיביו לנסיבות ביצוע העבירות במקרה דנן, כמו גם מבחינת הנסיבות האישיות של הנאשמים שעמדו לדין, ובהתאם יש לערוך את האבחנות הנדרשות.

ב"כ המאשימה הפנתה לפסיקה כדלקמן -

רע"פ 513/21 יהושע נ' מדינת ישראל (4.3.2021) - המבקש הורשע בבית משפט השלום בעבירה של ייצור, הכנה והפקה של סם מסוכן בכך שגידל 60 שתילי סם מסוג קנאבוס במשקל של 10 קילוגרם. בית משפט השלום העמיד את מתחם העונש על 6 חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות ועד 24 חודשי מאסר בפועל, וקבע כי ראוי לסטות ממנו לקולה לאור מכלול נסיבותיו של הנאשם, בהן הודאתו, שירותו הצבאי, שיתוף פעולה עם שירות המבחן ותסקירים חיוביים שהוגשו בעניינו לפיהם אינו בעל דפוסים עבריינים וכן כי התקבל אישור לצריכת קנאבוס רפואי. על הנאשם נגזרו עונשים של צו שירות לתועלת הציבור בהיקף של 150 שעות, מאסרים מותנים, קנס, התחייבות ופסילת רישיון נהיגה.

ערעור שהגישה המאשימה על קולת העונש התקבל והושתו על המבקש 10 חודשי מאסר בפועל חלף העבודות לתועלת הציבור. בקשת רשות ערעור לעליון נדחתה. בית המשפט העליון קבע כי שיקול השיקום אינו חזות הכל, אלא מדובר בשיקול אחד מבין מכלול שיקולי הענישה, ואישר את בחירת בית המשפט המחוזי להתחשב בהליך השיקום שעבר המבקש ובנסיבותיו האישיות לצורך הקלה במשך תקופת המאסר אך לא כדי הימנעות מהשתת עונש מאסר לריצוי בפועל.

רע"פ 2870/18 כהן נ' מדינת ישראל (11.6.2018) - המבקש הורשע בעבירות של גידול סמים מסוכנים, החזקת סמים מסוכנים שלא לצריכה עצמית והחזקת כלים לסמים מסוכנים שלא לצריכה עצמית.

המבקש גידל 286 שתילים של קנאבוס במשקל של 2.850 ק"ג נטו, החזיק במעבדה כלים ומכשירים רבים המשמשים לגידול סמים, וקנאבוס במשקל 542.6 גרם שלא לשימוש העצמי.

בית משפט השלום קבע כי מתחם העונש ההולם בעניינו של המבקש נע בין 6 חודשי מאסר שניתן לרצותם בעבודות שירות לבין 24 חודשי מאסר בפועל, מיקם את עונשו של המבקש בתחתית המתחם והשית עליו 6 חודשי מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות, מאסר מותנה, קנס, פסילת רישיון נהיגה על תנאי וצו מבחן.

בית המשפט המחוזי קיבל את ערעור המשיבה על גזר הדין, השית על המבקש 9 חודשי מאסר בפועל במקום 6 חודשי עבודות שירות, ויתר חלקי גזר הדין נותרו על כנם, למעט העמדת המבקש בפיקוח שירות המבחן. בית המשפט העליון דחה את בקשת רשות הערעור שהגיש המבקש וקבע כי העונש שהוטל על המבקש מבטא איזון ראוי בין כלל השיקולים לקולה ולחומרה.

אפרט להלן את הפסיקה אליה הפנה ב"כ הנאשם -

עפ"ג (מחוזי-חי') 26985-08-19 שטנפר נ' מדינת ישראל (21.11.2019) - המערער הורשע בעבירות של גידול, ייצור הכנת סמים מסוכנים וכן החזקת כלים להכנת סם לצריכה עצמית. המערער הסב את הבית ששכר לעצמו למעבדה לגידול שתילי סם מסוג קאנבוס ונמצאו בה עשרות שתילים במשקל 113 ק"ג נטו. המערער נעדר עבר פלילי למעט הרשעות מתקופת שירותו הצבאי בגינם ריצה מאסרים בפועל, בדיקות שתן שמסר העידו על העדר שרידי סם והוא נטל אחריות על מעשיו וביטא חרטה ונזקקות טיפולית. שירות המבחן לא מצא אצל המערער מאפייני אישיות עבריינית או אנטי סוציאלית והעריך כי הסתבכותו נבעה מתוך התחברותו לסמים הסוג בו הורשע. המערער שולב בהליך טיפולי בהתמכרויות והומלץ על ענישה שיקומית של העמדה בצו מבחן וצו שירות לתועלת הציבור בהיקף של 240 שעות.

בית משפט קמא קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 8 חודשי מאסר בפועל ועד 20 חודשי מאסר בפועל, סבר כי ראוי לחרוג ממתחם הענישה, לאמץ את המלצות שירות המבחן בשל שיקולי שיקום, כי לא יהיה בהטלת עונש מאסר על דרך עבודות שירות כדי לפגוע בסיכויי שיקומו של המערער וכי יהיה בכך לבטא את היחס שבין חומרת מעשיו של הנאשם לסיכויי שיקומו.

במסגרת הערעור נטען כי בית המשפט קמא לא אפשר לסיכויי השיקום להשליך באופן מהותי על הענישה הראויה למערער וכן כי לא ניתן משקל לתקופה הממושכת, למעלה משנה, בה שהה המערער בתנאי מעצר בית מלא. המערער טופל מזה כתשעה חודשים ביחידה להתמכרויות וערך שינויים בתחומים נוספים בחייו ועלה כי יתקשה לשלב בין עבודה, טיפול וריצוי עבודות השירות. בית המשפט המחוזי קיבל את הערעור בקובעו כי ההליך השיקומי נחל הצלחה מלאה והשית על המערער צו שירות לתועלת הציבור בהיקף של 240 שעות, חלף 4 חודשי המאסר שירוצו בעבודות השירות וכן הורה על הארכת צו המבחן ל-18 חודשים.

ת"פ (שלום-נת') 47336-11-19 מדינת ישראל נ' אילוז (23.4.2023) - הנאשם הורשע בעבירות של גידול סמים מסוכנים ונטילת חשמל, אשר בוצעו שעה שהיה נתון תחת צו מבחן שהוטל עליו בהרשעתו הקודמת. על פי עובדות כתב האישום, הנאשם שכר בית צמוד קרקע במטרה לגדל בו סם מסוכן. במהלך חיפוש נתפסו בבית 270 שתילי סם מסוכן מסוג קאנבוס במשקל כולל של 5 קילו וציוד נלווה. הנאשם השתלב בטיפול ממושך ביחידה להתמכרויות והסתייע בטיפול פרטי, במהלך התקופה נתגלתה בגופו מחלת קרוהן ובשל כך הוכר כנכה על ידי המוסד לביטוח לאומי, נכות רפואית בשיעור 50% ודרגת אי כושר בשיעור 100%. התקבלו 7 תסקירים בעניינו של הנאשם, שסקרו את ההליכים הטיפולים בהם השתתף לאורך תקופה ממושכת.

בית משפט השלום קבע כי העבירות המתוכננות שביצע הנאשם מצדיקות ככלל שליחתו למאסר ממש לתקופה לא מבוטלת, וכי ההליך הטיפולי שארך קרוב לארבע שנים, אין די בו כדי להצדיק חריגה משמעותית ממתחם הענישה כפי שהמליץ שירות המבחן. עם זאת, השילוב בין ההליך השיקומי הממושך, הזמן הרב שחלף מאז בוצעו העבירות והתפרצות המחלה באופן קשה בתוך תקופה זו, הקשיים מהם סובל הנאשם בשל מצבו הרפואי, המלצותיה העקביות של קצינת המבחן ומידת הסיכון הנמוכה הנשקפת עתה מן הנאשם, הביאו את בית המשפט למסקנה כי ראוי ללכת כברת דרך נוספת לקראת הנאשם והחליט להשית עליו מאסר מותנה, 350 שעות של"צ, צו מבחן והתחייבות כספית.

ת"פ (שלום-ו-ם) 23338-07-20 מדינת ישראל נ' כרמי (4.4.2024) - הנאשם הורשע בעבירה של גידול סם מסוכן, החזקת סם שלא לצריכה עצמית והחזקת כלים להכנת סם שלא לצריכה עצמית. הנאשם גידל ביחידת חדר הסמוכה לדירתו סם מסוג קנאבוס במשקל של כ-2.5 קילו נטו ב-62 שתילים ואת תוצרת הגידול החזיק על גג דירתו בפחי פלסטיק במשקל כולל של 2.37 ק"ג נטו. עוד החזיק 2 יחידות סם מסוג MDMA במשקל 0.5 ג' נטו. הנאשם נעדר עבר פלילי, שירת שירות צבאי מלא וקיבל רישיון לשימוש בקנאבוס רפואי לאור פציעתו בתאונת דרכים בגינה נאלץ לעבור שיקום בבית לוינסטיין.

הנאשם שולב בטיפול ביחידה להתמכרויות, ובית המשפט קבע כי הטיפול שעבר היה אינטנסיבי וחוות הדעת של שירות המבחן היו חיוביות מאוד, לכן השית על הנאשם מאסר מותנה, של"צ בהיקף של 320 שעות, קנס, פסילת רישיון על תנאי והתחייבות.

ת"פ (שלום-נת') 45270-01-22 מדינת ישראל נ' שנדרובסקי (2.1.2024) - הנאשם הורשע בעבירות של החזקת חצרים, גידול וייצור סמים, החזקת סמים שלא לצריכה עצמית, החזקת כלים להכנת סם שלא לצריכה עצמית ונטילת חשמל בגניבה. על פי עובדות כתב האישום, הנאשם גידל בדירה אותה שכר 100 שתילי סם מסוג קנאבוס במשקל 3 ק"ג וכן 50 שתילים נוספים. כן החזיק במספר מקומות בדירה סם מסוכן מסוג קנאבוס במשקל של 3.08 ק"ג. הנאשם השתלב בטיפול ביחידה להתמכרויות במסגרת שירות המבחן.

בית המשפט קבע כי שיקולי שיקום אינם חזות הכל, והשתתפותו של הנאשם בטיפול אין בה די כשלעצמה כדי לאמץ את המלצת שירות המבחן ולחרוג לקולה מהמתחם. אולם, הוסיף וקבע כי עניינו של הנאשם נכנס בגדר המיעוט שבמיעוט של אלו שעברו דרך משכנעת, עד כדי מהפך של ממש והליך טיפולי משמעותי, שיש בו להביא לחריגה לקולה מהמתחם. לפיכך, על הנאשם נגזר עונש שכלל מאסר על תנאי, צו שירות לתועלת הציבור בהיקף של 450 שעות וצו מבחן לתקופה של 18 חודשים.

ת"פ (שלום-פ"ת) 11073-02-17 מדינת ישראל נ' שרעבי - הנאשם הורשע בעבירות של גידול סמים מסוכנים והחזקת כלים להכנת סם שלא לצריכה עצמית. הנאשם גידל בחדר מיוחד הנמצא בדירתו 112 שתילים במשקל של 6 קילו. הנאשם נעדר עבר פלילי ומסר כי גידל את הסמים לצורך שימוש האישי לכאבים מהם סבל בשל פריצת דיסק. במהלך תקופת ההליכים הפליליים, קיבל הנאשם רישיון רפואי לשימוש בקנאבוס. שירות המבחן התרשם כי אין לנאשם דחפים עבריינים וכי ברקע לביצוע מעשיו עמדו רצונו וצרכיו בהפחתת כאביו הפיזיים וכי הוא אינו מאופיין בדפוסים שוליים או התמכרותיים, ולכן המליץ לסיים את ההליך בביטול הרשעה נוכח כוונתו של הנאשם להוצאת רישיון נהיגה לרכב ציבורי וכן בהטלת צו של"צ.

בית המשפט מצא כי לאור נסיבותיו של הנאשם קיימת הצדקה להקלה במתחם העונש ההולם ללא מרכיב של מאסר, והשית עליו 6 חודשי מאסר על תנאי, צו של"צ בהיקף של 350 שעות, קנס ופסילת רישיון נהיגה על תנאי.

ת"פ (שלום-ראשל"צ) 27743-10-21 מדינת ישראל נ' יעקבי (23.11.2023) - הנאשם הורשע בעבירות של גידול, ייצור, הכנה והפקת סם וכן נטילת חשמל. על פי עובדות כתב האישום, הנאשם הקים מעבדה בדירה אותה שכר וגידל בה סם מסוכן מסוג קאנבוס. במהלך פשיטה של המשטרה נמצאו 2 חדרי גידול פעילים ובהם סם מסוג קאנבוס במשקל של 34 ק"ג. לצורכי גידול הסם נטל הנאשם חשמל שלא כדין בשווי מוערך של 57,000 ₪. במהלך ההליך המשפטי, השתלב הנאשם ביחידה לטיפול בהתמכרויות, במסגרתו סיים בהצלחה הליך גמילה מסמים ואלכוהול ונעזר בקאנבוס הרפואי בהתאם לרשיון שברשותו. נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 12 לבין 30 חודשי מאסר וכן כי בעניינו של הנאשם יש מקום לסטות ממתחם הענישה משיקולי שיקום. הנאשם, אדם שאינו צעיר, עבר הליך טיפולי משמעותי ועקבי משך חודשים רבים, הצליח לייצב את חייו ולהיענות להזדמנות השיקומית שניתנה לו. עוד נקבע כי ענישה בדמות מאסר בפועל עלולה להוביל לרגרסיה מהותית במישור התפקודי והנפשי. בית המשפט השית על הנאשם 6 חודשי מאסר בפועל שירוצו על דרך עבודות שירות, מאסר מותנה, צו מבחן וקנס.

נוכח כל האמור, בהתאם לעקרון ההלימה ובישים לב לערכים המוגנים שנפגעו ומידת הפגיעה בהם, הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות ומדיניות הענישה הנוהגת, אני קובעת כי מתחם העונש ההולם נע בין 6 חודשי מאסר שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות לבין 24 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית.

אמנם, תסקירי שירות המבחן שהוגשו בעניינו של הנאשם הם תסקירים חיוביים, אולם, אינני סבורה כי הם מצביעים על נסיבות אישיות והליך טיפולי יוצא דופן, המצדיקים חריגה ממתחם הענישה לקולה מטעמי שיקום.

אף כי סעיף 40ד(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין") מאפשר לבית המשפט לחרוג ממתחם הענישה, אם מצא כי "הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם", אך שיקום אינו בא להחליף את עקרון ההלימה ולא בכל מקרה בו ההליך הטיפולי מתקדם בכיוון חיובי, יש לחרוג לקולה מהמתחם, שאחרת בא החרג ומרוקן את הכלל מתוכן. בהתאם, בפסיקה נקבע כי יש לנקוט בזירות רבה בהפעלת החרג, וכי סטייה מהמתחם תעשה אך במקרים חריגים ובמשורה, מקום בו קיימים סיכויי שיקום מובהקים המצדיקים זאת (ראו לעניין זה את דברי בית המשפט ב-ע"פ 7757/21 מרוזקי נ' מדינת ישראל (24.5.2022) ו-ע"פ 1229/19 סלומנסקי נ' מדינת ישראל (1.7.2019)).

לאחר שעיינתי בתסקירי שירות המבחן ושקלתי את טענות הצדדים, אני סבורה כי יש לקבוע את עונשו של הנאשם בתוך מתחם הענישה, תוך התחשבות בכלל נסיבותיו האישיות, בכברת הדרך שעשה מאז שנעצר והתרשמות שירות המבחן לצורך קביעת מיקום עונשו של הנאשם בחלקו התחתון של מתחם הענישה וכדי להימנע משליחתו למאסר מאחורי סורג וברז.

מאחר שהנסיבות האישיות של הנאשם וממצאי התסקירים פורטו בהרחבה לעיל, לרבות בטיעוני הצדדים, לא אחזור ואפרטם שוב אלא רק אציין בתמצית מספר נקודות -

הנאשם יליד 1983, כלומר בעת ביצוע העבירה היה כבן 39, גיל בו ניתן לצפות ממנו שיפעל בדרך בוגרת ואחראית. הנאשם נעדר עבר פלילי, זהו מפגשו הראשון עם החוק, בגינו היה עצור ימים ספורים, בפעם הראשונה בחייו, כשהמעצר תואר על ידו כטראומתי עבורו, וההתרשמות היא כי מעצר זה לצד ההליכים המשפטיים מהווים גורם מרתיע משמעותי עבורו.

כמו כן, הנאשם הודה, לקח אחריות על מעשיו וחסך זמן שיפוטי יקר. גם מדברי הנאשם במסגרת הטיעונים לעונש ניתן ללמוד על הבעת צער וחרטה מצדו על מעשיו, השלכותיהם של אלו על חייו והפנמת חומרתם.

תסקירי שירות המבחן מלמדים גם על נתונים אישיים ומאפייני אישיות חיוביים לנאשם, בהם שירותו הצבאי המלא ביחידה קרבית, שירותו הפעיל במילואים, וסיום לימודי קורס כבודק תוכנה במהלך ההליך המשפטי, וניכר כי הוא עושה מאמץ להצליח בחייו.

בנוסף, בדיקות השתן האחרונות שמסר הנאשם העידו על ניקיון משרידי סמים, הנאשם שיתף פעולה עם שירות המבחן וגורמי הטיפול, בעל מוטיבציה ונכונות להשיב את חייו למסלולם ולהשתלב בקבוצת הטיפול הייעודית במסגרת שירות המבחן, לצד המשך טיפול פסיכולוגי ופסיכיאטרי.

יצוין כי בחודש אוקטובר 2023 שירות המבחן הדגיש את החשיבות בשילוב הנאשם בטיפול קבוצתי המתקיים במסגרת שירות המבחן ומיועד לאנשים שזוהי מעורבותם הראשונה עם החוק ולו מטרת מהותית בעיבוד אירוע העבירות, זיהוי מצבי סיכון והפחתת הסיכון לרצדיביזם, אך הנאשם מסר כי נוכח מחויבותו ללימודיו באותה העת יוכל להתפנות לכך בחודש ינואר 2024.

בחודש ינואר 2024 השתלב הנאשם בשיחות טיפוליות פרטניות אצל פסיכולוגית בתדירות של אחת לשבוע, אולם לא השתלב בטיפול הקבוצתי בנסיבות שפורטו בתסקיר שירות המבחן.

בנוסף, יש להתחשב בהערכת שירות המבחן לפיה התכנית הטיפולית שנבנתה עבור הנאשם תהווה גורם מפחית סיכון במצבו, בהבעת נכונותו ורצונו של הנאשם להמשיך ולשתף פעולה בהליך הטיפול, וכן בכך שמאז ביצוע העבירות נושא כתב האישום, לא נפתחו כנגדו תיקים נוספים.

הנתונים הללו ויתר נסיבותיו האישיות של הנאשם מצדיקים התחשבות לקולה בגזירת דינו.

עם זאת, הגם שסבורני כי קיים סיכוי לשיקום הנאשם, המלצת שירות המבחן, כשמה כן היא, המלצה בלבד, שאינה מחייבת את בית המשפט, חורגת באופן בלתי מידתי מהענישה ההולמת ואינה מצדיקה הימנעות מהטלת עונש ממשי בדמות מאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות.

יש לזכור כי שירות המבחן אמון על בחינת האינטרס האישי של הנאשם בלבד, בעוד שעל בית המשפט לשקול שיקולים נוספים ורחבים יותר, לרבות, את האינטרס הציבורי - ראן לדוגמה, רע"פ 5354/12 קובר נ' מדינת ישראל (12.7.2012).

אני סבורה כי סיום ההליך ללא ענישה משמעותית, ייפגע בעקרון ההרתעה מפני ביצוע עבירות אלו, בעוד שהטלת מאסר אשר ירוצה בדרך של עבודות שירות למשך מספר חודשים, יאזן באופן ראוי בין חומרת העבירות לבין מכלול נסיבותיו האישיות של הנאשם.

בנוסף, לא מצאתי כי הטלת מאסר שירוצה בעבודות שירות תיפגע באפשרות של הנאשם להמשיך בהליך הטיפול או תפגע בנאשם בדרך אחרת, שכן ריצוי מאסר בדרך של עבודות שירות לא תימנע ממנו להמשיך את הפגישות עם המטפלת הפרטית ואף להשתלב בטיפול בשירות המבחן באופן שיתאים לשעות העבודה. בהתייחסות המטפלת הפרטית לכך לא הובהר האם ומדוע הפגיעה שעלולה להיגרם להתפתחותו המקצועית של הנאשם היא מעבר לפגיעה הנגרמת בכך לכל נאשם אחר שדינו נגזר לריצוי עבודות שירות ולצו מבחן. מאחר שהנאשם גידל סמים בהיקף משמעותי, גידול שיכול היה להפיק עבורו כספים רבים, הדבר מצדיק הטלת ענישה כלכלית, וכמו כן, בקביעת גובה הקנס יש להתחשב ביתר רכיבי הענישה שיוטלו על הנאשם. יוער בהקשר זה כי לא הובאו לפני כל טיעונים או מסמכים מהם ניתן להסיק שלנאשם חובות או קושי כלכלי אחר. אשר לעתירת המאשימה לפסילת הרישיון בפועל - פסילת הרישיון בעבירות סמים משרתת מספר מטרות עונשיות, ביניהן, מטרה מניעתית - רע"פ 5343/05 רווח נ' מדינת ישראל (27.9.2005). בהינתן כי הנאשם לא השתמש ברכבו והסמים נתפסו בביתו, אין אינדיקציה להפצת הסם, וכן נוכח נסיבותיו האישיות של הנאשם שפורטו לפני, אני נמנעת מפסילת רישיון הנהיגה שלו בפועל ואסתפק בהטלת פסילת רישיון נהיגה על תנאי לתקופה משמעותית ומרתיעה. סוף דבר

נוכח כל האמור לעיל, אני גוזרת על הנאשם את העונשים כדלקמן:
א. מאסר לתקופה של 6 חודשים, אשר ירוצה בדרך של עבודות שירות, החל מיום 28.8.2024, בבית תמחוי "ברכת כהן", רחוב חלמית 7 בת ים, 5 ימים בשבוע לפי טווח השעות המתאפשר בחוק העונשין. בערבי חג וחול המועד הנאשם יועסק במקום העבודה גם אם לא עבד באותו יום, בין מסיבותיו ובין מפני שהמקום סגור, יחויב ביום עבודה מלא.

הובהר לנאשם, כי עליו לעמוד בתנאי הפיקוח ובביקורות הפתע, וכי כל הפרה בעבודת השירות או ביצוע עבירות נוספות, יביאו להפסקה מנהלית ולריצוי העונש במאסר ממש. על הנאשם להתייצב ביום 28.8.2024 בשעה 08:00 לצורך קליטה והצבה בפני המפקח על עבודות השירות, יחידת ברקאי, רחוב לוחמי בית"ר 6, רמלה.

ב. הנאשם יעמוד בפיקוח של קצין מבחן, כאמור בפקודת המבחן [נוסח חדש] תשכ"ט-1969, לתקופה של 12 חודשים, שתחילתה היום, ויפעל בהתאם לתוכנית הטיפולית, להנחיות ולפיקוח שירות המבחן. הנאשם מוזהר על ידי בית המשפט כי אם לא ימלא אחר צו המבחן מכל בחינה שהיא או יעבור עבירה נוספת בתקופת המבחן, רשאי בית המשפט לגזור את עונשו מחדש ולהטיל עליו עונש בגין תיק זה, בנוסף לעונש שנגזר עליו.

ג. 8 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים שימנו מהיום, לבל יעבור הנאשם בתקופה זו כל עבירה על פקודת הסמים המסוכנים מסוג פשע.

ד. 3 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים שימנו מהיום, לבל יעבור הנאשם בתקופה זו כל עבירה על פקודת הסמים המסוכנים מסוג עוון.

ה. קנס בסך 5,000 ₪ או 50 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-5 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים החל מיום 1.8.2024 וב-1 לכל חודש שלאחריו. אם תשלום אחד מן התשלומים לא יפרע במועדו ובמלואו, יעמוד מלוא הקנס או יתרתו לפירעון מדי.

הקנס יועבר למרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה, וניתן יהיה לשלמו תוך 3 ימים מיום גזר הדין באחת הדרכים המפורטות באתר המרכז.

ו. 12 חודשי פסילה על תנאי מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה למשך שלוש שנים מהיום, והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור בתקופה זו כל עבירה על פקודת הסמים המסוכנים.

אני מורה על השמדת הסמים. ניתן בזאת צו כללי למוציגים. המזכירות תשלח העתק גזר הדין לממונה על עבודות השירות בשב"ס ולשירות המבחן.

זכות ערעור לבית משפט מחוזי מרכז-לוד תוך 45 ימים. ניתן היום, י"ט סיוון תשפ"ד, 25 יוני 2024, במעמד הצדדים.